

PROLETAREC

Glasilo Jugoslovanske Socialistične Zveze in Prosvetne Matice

CHICAGO, ILL., April 19, 1950

Published Weekly at 2301 S. Lawndale Ave.

OFFICIAL ORGAN OF
J. S. F. AND ITS
EDUCATIONAL BUREAU

LETÖ—VOL. XLV.

Tržaško vprašanje še vedno na zelo kritičnem rešetu

Graf Carlo Sforza hoče, da se Trst vrne Italiji. — V Beogradu odgovarjajo, da se bo Jugoslavija držala mirovne pogodbe

Gornji naslov naj pojasnimo tako, da je vprašanje Trsta prisoj z nova na dnevnih red predvsem z jugoslovansko ter italijansko strani. Italijanski vnačni minister graf Sforza je minuli teden zahteval od zavezniških sil — predvsem od Anglije in Zed. držav, da naj izvršita svojo obljubo — namreč da naj pride takozvano "svobodno tržaško ozemlje" nazaj pod Italijo. Kar se tuge Jugoslavije, pa je Sforza dejal, da se bo Italija lahko z vladom v Beogradu glede Trsta pomnenila najboljše, če druge vlade drže prste proč od tega problema.

Volitve v jugoslovanski coni

V Beogradu so odgovorili, da se graf Sforza moti, ako misli, da bo Jugoslavija pristala v vrtnitev Trsta Italiji. Ne in pod nobenim pogojem. Sicer ima diplomacijo svoj jezik, a za sedaj sasaj se zdi, da Jugoslavija res ni pri volji v kaka pogajanja na predlog za pridruženje Trsta Italiji.

Odnosaši so postali napeti posebno ker je Jugoslavija izvršila volitve v svoji coni svobodnega tržaškega ozemlja povsem na svoj način in z namenom, da njen del STOja ne bo nikoli več pridružen Italiji.

Vsega skupaj ima STO okrog 300 tisoč prebivalcev. Od tega jih je v coni B, ki jo upravlja Jugoslavija, kakih 70,000. To so predmetna, največ slovenske vasi. Volitve v njihne lokalne ali občinske odbore so se vrstile minuli teden. Radio CBS je minuli pondeljek poročal, da je dobita slovensko-italijanska ljudska fronta za svoje kandidate nad devetdeset odstotkov oddanih glasov. Bila sta na glasovnicih še dve drugi stranki, ki pa nista prišli v upoštev. Isti komentator je po radiu poročal, da sta dva izmed izvoljencev na Titovi listi — Italijana po rodu, takoj po volitvah pobegnila v ameriško-angleško cono Trsta. Cemu, o tem ni pojasnjeval. Ajasno je, da je zmagala ljudska fronta na celi črti — namreč jugoslovanska ljudska fronta. A v Trstu samem, namreč v mestu, pa so Slovenci brez moči. Prevladujejo v njemu italijanski nacionalisti in pa Vidalijevi italijanski komunisti, s katerimi drži tudi precej slovenskih delavcev. To so "kominformovci".

Gospodarstvo razvijeno

Položaj Trsta je sedaj zagoten, ne samo vsled politične razvojenosti temveč tudi gospodarsko.

Angleško-ameriška komanda v Trstu ga je pridružila nazaj v italijansko ekonomijo. Jugoslovanska cona je nekaj časa skušala slediti temu načrtu — pač zato, ker je njena cona povezana na mesto do nekdaj. Pa ni šlo. Ne po valutah, ne sporazumno. In tako je Jugoslavija pred ne-

Nato sta Philip Murray ter Walter Reuther s "komunisti" pomedila (bili so večinoma le pustovolci z rdečo znamko), toda stavke se še vedno dogajajo in tudi dolgotrajne so.

Npr. stavka v tovarnah Chrysler korporacije, ki se je pričela januarja in izgleda, da bo končana brez kakih pomembnih zmag za unijo. Vodstvo stavke, z Reutherjem na čelu, je kajdalo priznalo triumfalni izid, že radi tega, ker kompanija ni mogla označevati voditelje stavke za "rdečkarje" in "subverzne". A včas temu je šla kompanija v boj proti konservativnemu vodstvu unije avtih delavcev s toliko silo, da je prej

Ali vam je naročnina potekla ...?

Tekota številka Proletarca je

2211

Ako je številka tik VAŠEGA imena na NASLOVU na PRVI strani nižja, to pomeni, da vam je naročnina potekla za toliko tednov kolikor je številka v vsem oklepaju nižja od gornje.

Prosimo, obnovite jo!

Pribranite nam s tem pri delu in na poštini!

AMERIKA RAZDAJA OROŽJE VSE KRIŽEM KOT DA JE TO IGRAČA

Thailand je dežela v južni Aziji. Nekoč snio ji je Siam. Je to zelo primitivna monarhija, a novi vek je zanesel tudi v njo želje po spremembah in te morejo v nazadnjaških državah nastati le s socialnimi preobratimi. Tako je tudi v Siam, ali po sedanje, v Thailand, zašel "komunizem", ki moti ljudi z govorico, da si lahko ustanove "ljudsko demokracijo", ako strogolavijo kralja in se otresejo režima, ki jih drži v podložništvu, jim odreka šole in služi imperialistom zapadnih sil.

Siamski premier Pibul Songgram je sporočil v Pariz, London in Washington, da postaja komunistična nevarnost staremu redu vedno bolj nevarna — in s svojimi svarili je uspel. Zed. države so mu podajale orožja v vrednosti deset milijonov dolarjev.

Tako bo stari režim v Thailandu reakcionarni sistem rešen, kakor je bil v Grčiji, na naše stroške. In tudi v bodoče ga bo treba vzdržavati na naše stroške. Kajti ako bi thailandski kralj imel ljudstvo na svoji strani, bi mu ne bilo treba apelirati na ameriško-vlažo do za municijo. Tako pa je za ta Miklavžev dar — imaušč, strojnic, tankov itd. kar za deset milijonov dolarjev naenkrat — odstranil nevarnost staremu redu.

Thailand ali Siam je edina država v Aziji, ki je priznala francosko lutko, "cesarja" Bao Dai-ja, za "pravoveljavno" vladu francoske Indokine. To vladu vzdržuje Francija, toda ker je vse ljudstvo proti nji, je francoski minister vnačni zadov Robert Schuman na ameriško vladu znova apeliral, naj Franciji v njeni vojni proti "komunizmu" pomaga več kot doslej.

Namreč, da naj financira vojno francoskega imperializma v Indokini za zadušitev upora domačinov, ki jih je okrog 22 milijonov, francoska armada v Indokini pa šteje le okrog 150,000 mož. Amerika je pomagala Franciji v njeni vojni za ponovno podjavljene Indokine in orojem čim je bil Hitler poražen, oziroma, takoj ko je Japonska kapitulirala. Toda ljudstvo Indokine francoske nadvlade noče in svojo revolucijo proti nji vrši pod komunistično znamko. Voditelj upornikov je v Moskvi vzgojen komunist Ho Či-minh in na njegovi strani je nova kitajska komunistična vladra. Naš državni tajnik Dean Acheson jo je posvaril, da naj se ne umešava v Indokino in se tudi ne, ne zaradi našega svarila ali zato ker se ne bi hotela temveč zato ker ima preveč svojih skrb. Toda zakaj pa se mi umešavamo v Indokino? Čemu pomagamo Franciji držati 22,000,000 ljudi naprej v zasuženju? Zakaj obrožujemo njene vojake, da more Kitajce ter druge domačine v Indokini?

"Cesar" Bao Dai ne bi ostal niti en dan v vladu, ako ne bi imel okrog in okrog svojega dvora francoske armade ter ameriške "moralne" in materialne podpore.

Enako tragično vlogo igra naša vladra še marsikje, npr. v Malajih. Tudi to je dežela v Aziji — angleška kronska posest. A Anglija sama je danes prešibka, da bi mogla sama nadvladati milijone ljudi, ki se bore za osvoboditev izpod njene pete. Upor malajskoga ljudstva proti Angliji traja že dve leti in kot običajno, je nazivan za "komunistično vstajo". Trumanova administracija pa je proti komunizmu vse povsed — torej pomaga Angliji tudi na Malajih.

Ta in prejšnji mesec so se začele velike pošiljatve municije tudi v Francijo in v Italijo. Komunistična protop. (Konec na 3. strani.)

Stavkam ni konca ne kraja — čemu?

Pri Alles Chalmers v Milwaukeju se je že dolgo tega vršila stavka, ki je trajala mesece.

Vsa propaganda v monopolskem tisku je trdila, da je zavozeno edino po krivdi "komunistov."

Slično so propagandisti pričovali o stavkah v Clevelandu, v rudniških revirjih, v tehniki industriji na jugu itd.

Nato sta Philip Murray ter Walter Reuther s "komunisti" pomedila (bili so večinoma le pustovolci z rdečo znamko), toda stavke se še vedno dogajajo in tudi dolgotrajne so.

Npr. stavka v tovarnah Chrysler korporacije, ki se je pričela januarja in izgleda, da bo končana brez kakih pomembnih zmag za unijo. Vodstvo stavke, z Reutherjem na čelu, je kajdalo priznalo triumfalni izid, že radi tega, ker kompanija ni mogla označevati voditelje stavke za "rdečkarje" in "subverzne". A včas temu je šla kompanija v boj proti konservativnemu vodstvu unije avtih delavcev s toliko silo, da je prej

zoper unije, ki so bile obdolžene, da so pod "rdečo" kontrolo.

Biti na stavki tri mesece in več — to je za stavkarje udarec. Toda biti brezpraven in brez začete leta za letom, to je še večji udarec.

Ne "rdečkarji" in ne konservativci, kakor sta Philip Murray, Walter Reuther, in pa tudi tak, kakor je William Green, John L. Lewis itd., niso se nikoli resno posegli v vprašjanje, kako industrialne spore reševati brez stavk. Vzrok je, ker so vsi zoper neodvisno delavško politično akcijo. Vsi trošijo velike denarjev iz blagajen svojih unij v volinikih kampanjah — toda samo v prid kandidatov demokratske in republiške stranke. Po volitvah pa so vse unije v zakonodajah brez moči, ker izvoljeni poslanci in senatorji nehajo biti "priatelji unij" čim so dobili službe.

Stavka pri Chryslerju je lahko posebno konservativcem v umanjih nauk, da te finančni mag-

nati prav tako mrze tudi če si sovražnik rdečkarjev, kot mrze kadar kje kako stavko "rdečkarji" vodijo.

Pri Chryslerju se je šlo od začetke stavke največ za penzije. Naj bodo po \$100 na mesec, je zahtevala unija, mezdó naj se nekoliko zviša in dane naj bo delavcem nekatere druge koncesije.

Upodobitev unije avtih delavcev, da se bo Chryslerjeva korporacija podala v resna pogajanje in da sploh ne bo priselo do stavke, se je izjavil. Reutherju ni kazalo drugega kot iti v boj. In ko je stavka trajala že skoraj tri mesece, je kompanija potrošila stotisoč dolarjev za oglase v velikih dnevnikih in magazinih, kako da je ona za penzijski plan in da je pripravljena vsak hip dati vanj trideset milijonov dolarjev, seveda pod svojimi pogoji, ki pa za unijo, in posebno za Reutherja niso bili sprejemljivi.

Boržljani se rekli, da vzlici temu bo bitko izgubila unija, dasi

je tudi Chryslerjeva korporacija saj za letos ob svoje profite. Toda v borbi so ji pomagale druge avtne družbe, jeklarski kartel, banke, stavkarji pa so piketirali.

Penzije bodo delaveci Chryslerjeve korporacije dobili — ako bodo takrat, ko bi imeli biti do njih upravičeni, še uposleni. A iz skušenj mnogih premogarjev ter drugih delavcev vemo, da če te dělodajalec le more izriniti iz službe pre nego ima pravico do pokojnino, si na cesti. Nekateri družbe se te iznebijo z "odškodnino" in s tem, ko ti jo da, nimaš do svojega blivšega delavca, ki te je vrgel na cesto, po postavi nobene tirjave več.

Unije so v zmoti, ko se sedaj delavci bavijo z zahtevami na kompanije za penzije, ko vendar vedo, da edine jamčene penzije bi mogla nuditi le država. Ampak treba je člane držati v uniji in če ne bo zahtev za to ali ono, kdo ve, morda bi se navečili plačevati asesmente.

Prehajanje bogastev iz rok v roke brez zasluge dedičev

V Martinezu v Kaliforniji je pododeloval devetletni dediček William Thornton od svoje starje matere imovino, vredno devet milijonov dolarjev. Kar tako, kot da bi mu kdo dal nikel.

Kdo je delal za nakupičenje toliknega bogastva? Mladim Williamom si ne beli glave s takimi vprašanji. Sploh so mu deveta briga.

Kako si je njegova stara mati prihranila toliko milijonov? Saj si jih ni. Pododelovala jih je in obresti ter dividende so ji prisnale nadaljnje tisočake.

Minuli teden je bil objavljen testament Edsela B. Forda. Bil je edini sin Henryja Forda, ustanovitelja avtne industrije pod njegovim imenom. Oče mu je umrl in sin pa pred leti. Edsel je zapustil \$128,039,503, točno povedano. Od tega sta vzel michiganska in zvezna vlada \$31,333,258 za davke, drugo je zapustil sorodnikom. Namreč že ni ter štirin petih otrok. Da pa se je izognil previsokemu zapuščinskemu davku (o čemer smo v tem listu poročali že enkrat prej, je — dokler je še živel — ustavnovil "Fordovo dobrodelno ustavovanje").

Določil jih je 1,153,509 svojih delnic, ki so po 90 dolarjev vsaka. Pa izračunajte, koliko je to. Kajne, kako veliko. Toda te delnice nimajo glasovalne pravice in vse dohodek od njih in komu naj gredo — o vsem tem sme odločati edino Fordova družina, torej dediči. In kar je še posebno zanimivo — v tej ustavnovi imajo pravico do plače za svoje delo, od \$16,000 do \$80,000 na leto. Ni slab.

Edsel Ford je za svojo družino prihranil oziroma določil le 11,882 delnic, in le tem je dal volivno pravico. Torej bo vse to ogromno avtne cesarstvo in v načelju ostalo posest Fordove dinastije, všečki njegov takozvan pomočni fond. Edselova vdova je pododelovala okrog dvajset milijonov dolarjev. Njegovi otroci še več. So kdaj delali za ta denar? Ne. Po današnjih zakonih je njihov, neglede kaj se je zgodilo, s tisoči delavcev, ki so v Fordovih tovarnah zapravili svoja življenja. In veliko naših rojakov se spominja, da pri Fordu ni bilo samo po \$5 na dan (to je bilo pred leti) temveč tudi na kupe šikan, vuhunstva in naganjanja. Zato pa ima Ford toliko denarja in njegovi delavci pa večinoma le dolgove na svoje hiše.

Kdor je prepričan, da ima prepričanje, da mu ne treba nikdar batiti, da ga mu kdo ukraje, ali ga mu odnese vihar.

Deset štej prej, preden v jezičku kaj.

Priredba društva Zvon, št. 70, Ameriške bratske zveze, je sijajno uspela. Vršila se je minilo nedeljo, v šolski dvorani SS v Chicagu. Nastopil je pevski zbor France Prešeren, bilo je par kratkih govorov, igrala je na kitaro Antoinette Krapenc, pel je tenorist Thomas Cukale in nato pa smo poslušali tri-dejansko komedijo "Moč uniforme". Spored je trajal preko šeste ure. Dan je bil lep in udeležba obilna, dasi je bilo v dvorani še nekaj prostora. Saj še za kakih sto ljudi. Bilo bi dobro, če bi se naši rojaki za take priredbe res toliko zanimali, da bi bila dvorana natrpana — kakor pravimo po našem — do zadnjega kotička.

V Detroitu se pripravljajo na otvoritev Slovenskega narodnega doma. En slovenski dom v Detroitu že imajo, namesto tudi eden največjih zborov JSZ se je vršil v njemu. A še večji in zelo moderen pa je novi dom na John R. Rd. Dom je bil sicer že prej, a bil je prikladen le za shajališče, za seje in majhne veselice, ter shode.

Vzelo je nič koliko truda. Čudno je, da se v teh časih sponzorje kaj ne upajo graditi slovenski dom! V Detroitu so se te naloge lotili že v drugih in v obeh so uspeli. Slovenski delavski dom na zapadni strani je dal prostor že neštetim priredbam in

minilo nedeljo se je vršil v Clevelandu koncert pevskega zborja "Zarja". Poročila o njemu ko to pišemo še nismo. Uverjeni smo, da je bil uspešen in še bolj pa, da je bil spored prvočrtno podan.

KOMENTARJI

Zbirka in presoja urednik

V RIMU imajo v svetem letu problem prostitucije. Posebno ameriški romarji (moški spola) so nadlegovali od njih. Nekaj ameriških duhovnikov se je potol

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO

Izdaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, III.

GLASILLO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTIČNE ZVEZE

NAROČNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75;

za četrletno \$1.00.

Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopisi in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do petka popoldne za priobčitev v številki naslednjega tedna.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Yugoslav Workmen's Publishing Co., Inc. Established 1906.

Editor: Frank Zaitz Business Manager: Anton Udovich

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.

Foreign Countries: One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

2301 S. Lawndale Avenue CHICAGO 23, ILL.

Telephone: Rockwell 2-2864

VOHUNSTVO IN RENEGATSTVO

V KOMUNISTIČNEM GIBANJU

Harry Bridges je bil obsojen na pet let zapora. Podvržen je ob enem odvzemenu njegovega ameriškega državljanstva in deportaciji v Avstralijo, kjer je bil rojen.

Njegov zločin?

Da, to je vprašanje! Postavno je njegov prestopek to, da je leta 1945 dobil državljanški papir, je prisetil, da ni bil ne takrat, ne nikoli prej, član komunistične stranke. Dve priči, ki jih mora imeti vsak prosilec za državljanstvo, sta izpovedali enako. Oba sta obsojeni z njim vred.

Bridges je bil na slični obravnavi že prej. Sodišče se je uverilo, da se mu obtožbe ne more dokazati ter ga je oprostilo.

Sele na podlagi tega sodnega odloka je Bridges vprašal za naturalizacijo in jo dobil.

Toda zvezne sodne oblaste še niso mirovale.

Cemu so se toliko gnjavile z njim? Zato, ker so jih v to pritiskale parobrodne družbe na ameriškem Pacifiku. Bridges je sijajen organizator, dobil si je pristašev iz šole nekdanje unije IWW in potem iz vrst komunistov. Delal je revolucionarno in uspel.

Njegova unija pomorskih delavcev, ki ima okrog 75,000 članov, si je izvojevala priznanje in delodajalcem si niso znali zoper njo pomagati z drugim kot obtoževati Bridgesa, da je "komunist". Po vsem videzu njegovih aktivnosti — ker se je točno držal partizane linije, je to tudi bil. A dokaza, da je v resnicu tudi njen član — tega ni bilo mogoče iztakniti. Namreč ne v raznih prejšnjih obravnavah proti njemu.

A parobrodne družbe še niso mirovale. Bridges je izposloval za delavce svoje unije veliko izboljšav in profiti prizadetih korporacij so bili vsled tega toliko nižji.

Tako je prišla tožba proti Bridgesu znova naprej in tokrat z vso silo. Ne zato, ker je sposoben unijski vodja — ampak radi tege, ker je leta 1945 s prisego zatajil, da je ali da je bil kdaj član komunistične stranke.

Obračnava proti njemu je trajala nad 80 dni. Stala je mnogo desetisočakov zvezno vlado in pa prav tako tudi unijo. Porota se ni mogla zediniti, da li je Bridges kriv, ali nekriv, skoraj pet dni. A končno je v nji le prevladalo mnenje, da je lagal, ko je rekel, da ni in da ni še nikoli bil član komunistične stranke.

Biti njen član, to je sedaj, od kar smo v mrzli vojni z Rusijo, smatrano za zločin. Justični department s svojo detektivsko agencijo FBI ima v komunistični stranki ter v njenih "frontnih" organizacijah veliko agentov, ki so ob enem tudi na plačilni listi vlad, ne samo organizacije, v katerih so si dobili odgovorna mesta.

Ko je zvezni sodnik v prejšnji (ne v zadnji) obravnavi odločil, da se Bridgesu ni dokazalo, da je bil član partije, se je justični department na pobudo parobrodnih družb potrudil iskat nove dokaze za novo obravnavo.

Zasnovana — kot že omenjeno — je bila zelo dobro. Šlo se je, ali je prisetil pravico, ali po krivem, kje je dejal, da ni član CP.

Za priče proti njemu je državni tožilec pozval nič koliko oseb. Vse so ga obremenile. A glavne priče zoper njega so bili bivši komunisti — deset po številu. Nekateri izmed njih so imeli v svoji stranki zelo odgovorna mesta. Porotniki so upravičeno smatrali nekatere izmed teh prič za navadne vohune, za agente provokatorje, a končno je le obveljalo dognanje, da Bridges taji, da ni kar v resnicu je.

Sedaj je kaznovan, vložen je priziv na višje instance in spet bo treba tisočakov za njegovo obrambo.

Kako da je toliko špijonov in ovaduhov v komunistični stranki? Cemu se iz nje vlači toliko renegatov? Saj vendar to ni nobena politična sila! Torej zakaj tisk, pa vlad in radio posveča toliko pozornosti? Iz enakega razloga kakor druge po svetu. Smanjana je za služabnico Kremlja — torej za služkinjo Moskve. In ker smo zdaj že dolgo v mrzli vojni, je proglašen za komunista ali pa za sopotnika vsakdo, ki je bil kdaj v kaki radikalni skupini, ali se družil z liberalci, ali pa se posebno če je imel za Sovjetsko unijo kdaj kako prijateljsko besedo.

V minulih tednih rohni proti "komunistom" posebno wisconsinški bigot republikanski senator McCarthy. Za tarcó si je vzel posebno visokega zveznega uradnika, ki mu je ime Owen Lattimore. On je veščak v azijskih zadevah. Ker je svoji vlasti pred letom ali dvema po pravici poročal, da je Čiang Kai-shekov režim na Kitajskem izgubljen, pravi McCarthy — nu — vidite, ali ni to razlagal natančno tako kakor komunistična stranka? Obdolžil ga je vrh tege, da je on (Lattimore) vrhovni sovjetski "špijon" v Zed. državah, veleizdajalec in kdo vedi kaj še vse.

V teh trditvah proti Lattimoreju in drugim obdolžencem, ki jih je imenoval v svojih denunciacijah, je šla McCarthyju že jako trda — ker ni imel dokazov. Končno jih je iztaknil v renegatskih komunistih. V pomoč si je dobil posebno enega izmed njih, ki smo ga v Proletarju že velikokrat omenili. Njegovo ime je Louis Budenz.

Nekoč je urejeval "socialistično" revijo, bila je njegovo maslo — "Labor Age". V nji se je predstavljal za levicarskega socialističnega in napadel v stranki vse od kraja, tudi "levicarja" Norman Thomas. Tedanjih vodja komunistične stranke, Earl Browder, si je mislil — "ha, to bo človek za nas . . ." Pridobili so ga na svoje sestanke, ga najeli za izvajanje njihne taktike, a nikjer se ni smel izdati, da je prestolil v komunistom.

Browder in tovarisi so tedaj zasnovali veliko kampanjo za ustavitev "naprednega" delavskoga dnevnika v Chicagu. Temu žiriranju doneskov je načeljeval neki napredni kongresnik iz

Wisconsina, ki ni prav do konca spoznal, kako so ga vlekli za nos. Nabrali so okrog \$80,000. Novoustanovljeni dnevnik se je imenoval "Chicago Daily Record". Budenz je postal njegov glavni urednik. List so tiskali tam kjer je bil in je še tedaj tiskan Proletarec. Budenz je delal v nji samo par ur pred polnočjo in imel v ta namen sobo sam zase, drugi njegov štab — bilo ga je cel roj, pa je imel veliko sobo. Ko so zmašili list, so odšli. Z Jožetom Draslerjem pa sva prišla po polnoči na vrsto za vlaganje Proletarca v forme. Ze prej, in posebno pa v onih dneh je ta list komuniste svaril, da njihov glavni urednik ni njihov iskren predstavnik in ne njegov štab. A poslušali niso. Ko so zapravili nabranih \$80,000, so bili vsi odslovljeni — a ne pa Louis Budenz. Foster in Browder sta ga najela k Daily Workerju v New York za upravnega urednika (managing editor). Tam se je skrivoma začel pajdaši z jezuitskimi klerikalci, in kar naenkrat se je izpreobrnil v "katoličana" in pomagal zveznim prosekutorjem v tožbam proti njegovim prejšnjim tovarišem, ki so ga tako visoko plačevali.

Ta Louis Budenz je torej še v ospredju in bo komunistom še veliko nagajal.

Potem je tu še en drug bivši komunist — Wittaker Chambers. Tudi on je imel v partijski visoke službe, dasi ni še nikoli bil nič drugega kot agent provocator. Je kako sposoben in pri neki kapitalistični reviji so mu po izstopu iz komunistične stranke plačevali \$30,000 na leto, kar ni malo. On je spravil v "kašo" in ob zasušel že precej liberalcev, ker so se v času, ko smo bili v vojni, družili s prijatelji sovjetske zvezze — sedaj pa je to že samo ob sebi dokaz, da je vsakdo že vsled takih prijateljskih zvez "subverzne", če ne še kaj hujšega.

In potem je tu — da se članek preveč ne razvleče — Matthew Cvetič. Komunistični tisk ga napada, hrvaški, slovenski in angleški, in to tako zavajalno, kot da on ni bil še nikoli nič drugega kot špijon in provocator. Menda imajo svoje ljudi za backe, kajti prav istega Cvetiča so isti, ki ga sedaj denuncirajo, hvalili in mu poverjali vsake sorte odgovorne službe v svojem pokretu skozi od leta 1941 pa do pričetka 1949, ko je bil pozvan, od FBI namreč, za pričo pred kongresni odsek za raziskovanje protiameričkih aktivnosti.

Ze leta prej je komuniste v zapadni Penni Proletarec svarili, da imajo na svoji plačilni listi nekoga, ki je špijon proti njim — in to iz razloga, ker smo študirali zapisnik omenjenega kongresnega odseka o aktivnostih Slovenskega ameriškega kongresa za zapadno Penno. So kaj poratali? Nič. Sedaj pa se tajnik ASK, George Pirinsky togoti v svojih angleških člankih, češ, da je Cvetič "Slovene American degenerate" in njegov tovarš, isto tako bivši "zaupni" komunist George Dietze pa "German-American stoopigone".

Cemu je George Pirinsky baš ta dva provocatorja porival toliko naprej, dokler se nista razgalila? Mar ne zato, ker jima je verjel, da sta iskrena "revolucionarji"? Nekaj je narobe v partijski, v kateri sedaj nihče več ne ve, kdo je kdo, namreč kdo je iskren komunist in kdo je komunist le zato, ker je član partije in ob enem vleče plačo za svoje "revolucionarstvo" tudi od zvezne vlade.

Z UPRAVNICOV MIZE

Anton Udovich

ubija demokracijo sveta in za-

kaj.

Ošvrsni s svojim mazincem one, ki so krivi, one, ki zatirajo resnico in pravico, a dvigni tega trpinu sveta, ki ga tisočletja bicači in zatirajo, postavi ga na noge, dvigni mu glavo in reci mu — "otrok moj, ne boj se, saj si človek, pojdi in živi kot človek, spoštuji svojega bližnjega kakor samega sebe". Ako te ne bo razumel, vilj mu malo onega — o saj ves kaj potrebuje, saj si vsega mogočen — in ako to storis, bo ne boj, bom vedel, da si saj ti demokratičen in s tem bi dokazal, da si ga ustvaril po svoji podobi. Samo to prošimo mi usliši, pa te ne bom prosil ničesar več, pač pa ti bom hvala na vekomaj.

Zdaj pa s tedenskim poročilom naprej:

Ne vem, ali so prazniki, ali je vreme zadržalo pošto, da jo je zelo malo taeden in tako bo družišči v sestankih, ker zdaj se razpoljuje — sicer je namemočni, da to sporočilo zavrel.

San Francisco, Calif. — Frances Mahkota je obnovila naročino. Kar me je dirnilo v njeni pošiljki je to ko naslovila nas z "Gospodje" — saj ko bi me videla ta naročnika v tovarni, bi mi vse kaj druga rečka, ne pa gospod.

Aguilar, Colo. — Joseph Kolenec je obnovil naročino ob enem pa vprašuje, kaj je s kolesarji: To vprašanje je za to izdajo rešeno, ker zdaj se razpoljuje — sicer je namemočni.

Paonia, Colo. — John Sukle je posiljal znesek za Kernov Ameriško-Slovenski slovar.

Waukegan, Ill. — Anna Mahlich je poslala članarino Prosvetni matici za gospodinjski odsek Slovenskega Narodnega Domu v omenjenem mestu, znesek \$12. Poleg je dodala prispevki listu za pirhe od Franka Mihevc \$2. Naj še dodam, da tale dekletra ali ženske v gospodinjskem odseku niso samo zavedne — pač pa so tudi dobre kuharice, to sem se že sam prepričal.

St. Louis, Mo. — Theresa Speck pa ponovila naročino in prispevala listu za pirhe \$1.

Gowanda, N.Y. — Jim Dekleva je posiljal naročilo in znesek za pet koledarjev s pripombo, da jih naj kolikor mogoče hitro pošljem. Upam, da bodo že na jasen Sans, dokler so "bili ka-

potu, ko prejmete ta list.

Akron, Ohio — Joseph Irman je ponovil naročino, posiljal znesek za koledar in dal listu podporo 50c.

Maple Heights, Ohio — Frank Volkar je posiljal naročino za Andy Hochevarja, ki je prispeval listu za pirhe \$1.

Herminie, Pa. — Antonu Zorniku so ponovili naročino sledenje naročnik: Frank Ambrozich, Crafton Branch, Pa.; Peter Bregant, in Michael R. Kumar, Universal, Pa. M. R. Kumar je prispeval listu v podporo \$2. Nadalje Joseph Krmel, Pittsburgh, Pa., in A. Zornik je svojo tudi obnovil. Četudi Zornik potoži glede zdravja, vendar vedno giblje in skoraj vsak dan pošlje kake naročnine.

Zdaj naj pa še omenim in se ob enem zahvalim vsem, ki so se oglašili na pisma katera sem pred kratkim časom odpadal. Sicer se je odzvalo le 21% od onih, katerim sem pisal, ne vem kaj je z drugimi. Hvalažen sem zato, ker z odgovorom dokažejo, da so upoštevali moje sporočilo.

Ko bi naročniki vedeli koliko sitnosti prihranijo oni, ki so točni, bi najbrž večji odstotek od njih bil točnejši. Jaz ne mislim, da to delajo iz hudočajnosti, pač pa iz malomarnosti. Prosim vse one, ki sem jih zadnje čase obvestil, da se priglasite. Ne delajte mi brezpotrebne dela in listu stroške s tem, da bi ponovno pošljali podobna pisma. Ce pa mislite, da bom kar pozabil na vas, se pa motite — prej ali slej bo sleherni prišel na vrsto.

Ko bi jaz v teh vrsticah apeiral na malčke od dveh do osmih let starosti, bi ne pričakoval potrebnega uspeha, ker pa apeliram na treznomisleče čitatelje tega lista, upam, da bo odmev odstoten. Saj se list ponuja, da piše za misleče ljudi!

Radoveden sem, da kdo ve za slednje naročnike: John Turk, Buhl, Minn.; Frank Povhe, Ely, Minn.; Frank Jeniker, Butte, Mont.; John Bombick, Elkhorn, Minn. Vzrok, da isčem te ljudi je, ker včasih kdo umre, pa nam nič znano o tem in radi tega list kar naprej pošljamo in ga kaže drugi prejema. To se je nam prijetilo že nekajkrat, radi tega bomo polagoma izvrstili takim imenom v prosimo one naročnike, ki vedo kaj je z imenovanimi, da to sporočete temu uradu, za kar bomo zelo hvala.

Radoveden sem, da kdo ve za

toličani zravep." — Well, ne vem, koliko časa so bili "katičani zraven", vendar pa sem bil jaz zraven toliko časa, dokler nisem nad vsak dvom ugotovil, da je Sans čisto preposta in navadna frontna organizacija najhujše totalitarne diktature sveta, ki hoče zagospodavati vse v tem področju.

To zdravljeno je aspirin, katere-

mu dodajo nekaj kofeina. Italijanski proizvod ima ime "Rofeina". Splošno ima popolnoma iste lastnosti kakor aspirin ter ga uporabljamo tudi za zdravljenje onih bolezniških pojavorov, ki jih zdravljamo z aspirinom. Vendar moramo upoštevati, da povzročijo večje množine aspirina lahno in pogost utripanje žile. Dodatek kofeina pa to prepreči; kofein pa zmanjša utripanje.

Cafiaspirin

To zdravljeno je aspirin, katere-mu dodajo nekaj kofeina. Italijanski proizvod ima ime "Rofeina". Splošno ima popolnoma iste lastnosti kakor aspirin ter ga uporabljamo tudi za zdravljenje onih bolezniških pojavorov, ki jih zdravljamo z aspirinom. Vendar moramo upoštevati, da povzročijo večje množine aspirina lahno in pogost utripanje žile. Dodatek kofeina pa to prepreči; kofein pa zmanjša utripanje.</p

AMERIKA RAZDAJA OROŽJE VSE KRIŽEM KOT DA JE TO IGRAČA

(Konec s 1. strani)

paganda upravičeno pripoveduje, da to oboroževanje ni toliko proti Rusiji kot zoper delavstvo — oziroma za zavarovanje kapitalističnega gospodarskega reda.

Dne 8. maja se bo vršil v Londonu sestanek vnaših ministrov Anglije, Francije in Zed. držav in glavna točka dnevnega reda bo, kako zajeziti širjenje komunizma v Aziji. Oborožena vstaja je že več mesecov v teku na Filipinah, v Burmi je civilna vojna, Kitajska je izgubljena za zapadne sile, le Japonska je še obnovljena za svojega cesarja in za stari red — po zaslugu zelo spretnega konservativnega ameriškega vrhovnega poveljnika MacArthurja.

Toda — naj se vnanji ministri teh treh sil še tako posvetujejo, ljudstva nočejo biti več v podložništvu stare sorte. Na tej strani trdijo, da jim bo pod komunizmom še slabše. A vendorle silijo vanj, ker smatrajo, da slabše kot je ne more biti.

In pa da ko izginejo izkorisčevalci, bo vendorle upanje, da se bo vsem, ki delajo, v bodoče bodiše godilo.

Ameriška vlada ne stremi držati mase ljudi v bedi, zato da se bi njihni izkorisčevali bleščali v siju — toda nima izbere. Naša republika je nastala z revolucijo, ojeklenila se je s civilno vojno, v kateri je bilo odpravljeno telesno suženjstvo, toda drugod po svetu pa podpiramo koruptno vladarje in njihove minstre in s tem si nakopavamo sovaršiva množic, kar v Washingtonu čutijo, a so svojo politiko zavozili v toliko reakcionarne toke, da jim ni povratka iz njih.

Zakleli smo se reševati propadajoči stari red in bomo prej ali slej tudi mi propadli v njemu. Kajti mu-nacija, pa če je še toliko nudimo, ga ne bo rešila.

Grace Fallow Norton:

M LIN

Nekoč je bil mlin, in ta mlin je ljudi, ki so ga zgradili, preobrazili čisto po svoje. Čudne vrste mlin je bil to, in v čudni deželi, boste rekli — in to je resnica.

Tisti, ki jih je mlin preobrazil po svoje, so videli drug v drugem, kako so popačeni. Nekateri izmed najpopačenjših so nekako razumevali svojo nepopolnost, toda mnogo je bilo takih, ki niso zapazili te nepopolnosti, pa so ostali napram vsemu indiferentni.

Poleg teh je bilo nekaj zelo lepih. Ali tudi od teh je bilo le nekaj, ki so poznali pomen lepoty, drugi zopet ne.

Cudno ljudstvo v čudni deželi, boste rekli — in to je resnica.

nas dela nepopolne. Menjati moramo mlin.

In tisti, ki so med drugimi poznali vrednost svoje lepote in se želeli, da jo izpolnilijo, in tisti, ki so poznali svojo nedovršenost, se podali na delo, da preustroje mlin.

Cuden mlin v čudni deželi, boste rekli — in to je resnica

KOMENTARJI

(Konec s 1. strani.)

larsko industrijo. Dobil je v ta namen baje velika posojila in pošiljali mu bomo že lezemo rudo — menda iz afriških rudnikov.

Vzrok? Franco je odločil antikomunist — torej je vreden vse podpore. In res gre temu človeku zelo po sreči. Najprvo sta ga postavila v sedlo Mussolini in Hitler, z odobritvijo Vatikana seveda, sedaj pa ga vzdržuje "zapadna demokracija". Kardinal Spellman je tega jako vesel.

LOV NA SPIJONE je po drugi svetovni vojni mednarodna "kuga". Ne moreš v USSR, da te ne sumili za špiona, zasledovan si v Zed. državah, preklnjajo te za "ameriškega" agenta v Sofiji, v Pragi, Budapešti in Bukarešti, toda v Ameriki je se hujše, kajti tu iščemo špione ne kje v zakotijih temveč kar naravnost v državnem departmantu. In kaj naj koncem konca vsi ti "špioni" iznajdejo?

In končno je padla beseda: "Mlin je tisti — mlin, ki smo ga sami ustvarili — ta nas ustvarja take, kakršni smo. Mlin je, ki

v ameriški javnosti popolnoma

ALI želite svojim priredbam čimveč moralnega in gmotnega uspeha?

OGLAŠAJTE JIH V PROLETARCU!

Miško Kranjec:

Fara Svetega Ivana

ROMAN

(Nadaljevanje.)

neznan, dokler ni bil nedavno zavratno napaden in umorjen. Bil je "politisen" v Kansas City (Mo.) in je v lokalni godiji veliko pomenil. Posebno še, ker ga sedaj družijo (republikanci namreč) tudi s Trumanom — češ, da so vsi skupaj en "gang". To bi še šlo. A na dan prihajajo druge "krukarje" — in res je iz vseh teh odkritij, umorov in razkritij graftov razvidno, da imamo v tej deželi samo eno stranko, ki pa je radi taktike razdeljena na dvoje in obe se bôhotita v graftu.

BORAKS

Cisti boraks tvori bele kristale, ki na zraku razpadajo. Ta snov služi v najrazličnejše namene. Ženski svet bo zanimalo predvsem to, da se poslužujemo za nego telesa raztopine boraka ter raztopinske praskov, ki vsebujejo boraks.

Boraks je namreč razkuževalno sredstvo in nam služi tudi v farmaciji. To šibko razkužilo uporabljamo predvsem za izpiranje oči in grgranje. V ta namen napravimo 3% raztopino boraka. Tako imenovana boraksova kozmetična mila vsebujejo 3 do 5% boraka. Med kozmetične kopalne dodatke spadajo raznovrstne soli, vsebujujoči boraks, ki jih raztopimo v vodi, v kateri se kopljemo. Tak dodatek je tudi čisti boraks, ki vsebuje nekaj.

Nadalje uporabljamo boraks pri spajjanju kovin ter pri izdelovanju stekla. Z dodatkom boraka k drugim surovinam dobimo steklo, ki je dokaj odporno za toplotno spremembo. Na ta način so izdelana laboratorijska stekla, v katerih lahko kuhamo razne tekočine. Z borakom ter se nekaterimi drugimi snovmi izdelujemo emajl ter glazuro (osteklina) za prekrite keramičnih izdelkov. V strojarstvu n. pr. obdelujejo z borakom, živalske kože, preden jih stroje. Nadalje je borake dobro pralno in čistilno sredstvo. Boraks je važen sečavni del nekaterih čistilnih snovi. Svetlo lakovano kuhinjsko pohištvo najbolje očistimo z mešanicu uprašene krede ter raztopine boraka.

Iz boraka izdelujejo v kemikalih tvornicah neke soli, imenovane perborati. Te v veliki množini rabijo za različne pralne pršaške. Poleg tega pa se poslužujemo perboratov tudi za razkuževanje. Perborati vsebujejo namreč preko 10 odst. kisika; ta plin se prične razvijati, kadar pridejo perborati v stik z organskimi tekočinami. V taki okolici ne morejo živeti mikroorganizmi. Zato se poslužujemo perborata predvsem za razkuževanje ran. V zdravilstvu uporabljamo perborat skoraj v iste namene, kakor vodikov superoksid.

"Aber ja!" je rekel nekoga jutra Konrad ženi, ko se je zbulil in premišljal. "Zdaj bi že moral biti sklenjen mir. Ti prekleti Angleži! Kaj pa še čakajo!

Poleg teh je bil res zvest!

Med Slovenci ni imel prijateljev. Razen tako pričočnostna, kakor sta bila Podlesek in Plavšek. Kljub temu ni bil sam. Ne, Sušnikov je bilo tiste čase ogromno po vseh slovenskih mesteh na Stajerskem, od Radgonje, prek Ljutomerja, Ormoža, Ptuja, Matibora, Konjic, Celja, Šoštanja in bog v ve, kje se vse, sami Sušniki. Posestniki hiš, trgovci, lastniki vinogradov, grunčev, tovarni. V nemških statistikah Sušnikov na slovenskih zemljih so vodili tudi Konrada. Kakor drugi, je tudi Konrad dajal denar, bil celo na sestankih in včasih je obiskal svoje "znance" v Mariboru.

Kajpa da se Mica ni upiral ničemur, kar je pametnega iztuhal Konrad. Njeni starši so sicer bili zavedni Slovenci, toda tokrat bi najbrž z vsemi drugimi pri Svetem Ivanu nestrpno pričakovali Švabov in tako bi jih lastni oči in mati ne mogla zameriti, da je mislila, kakor

že v žerjavico po kostanj."

"Zadnjic pa si rekel," je opomnila Mica, ki se je nečesa po náključju spomnila, "da bodo Nemci najprej naklestili Angleže, nato pa se Ruse. Kaj pa će Rusi to sprevidijo, pa si premisijo in ne bodo čakali, da pride do tega?"

"Ali si pametna, Miča," je odvrnil Konrad. "Rusi vse to sami dobro vedo, ampak, to je, da nič ne morejo ukreniti. Negre, da bi se oni kot boljševiki gihali z največjim kapitalisti sveta. Po mojem je v tem zgodovinskim trenutku najbolj pa-metno, da se Nemci in Angleži pobojajo in oboji udarijo po boljševikih. Ti so najbolj neverni svetu. Nemci pa so tako vedno iskali angleškega priateljsva, le da so ti bili zaslepjeni!"

"Zdaj pa oprosti, mučko," je rekla Mica, "grem kuhat. Saj midva pri vsem tem tako nič ne moreva. Ali boš kavo, ali čaj?"

"Caja nikar," je odvrnil Konrad. "Praznega ne morem, z žganjem pa bi me zjurjal dušil. A čakaj, še to moram povedati, da Angleži mi ne gredo in ne grejo z glave. Moral bom v Maribor, da pozivem, kako mislim naši ljudje."

"Pa sva se komaj vrnila..." "Nič ne pomaga. Bom pa potlej počival."

"Veš kaj, Konrad," je tedaj zaprosila Mica, "nič nimam proti, samo mene boš vzel seboj. Obleke moram nakupiti, pri Podlesku ni nič primernega. Pa se popeljiva skupaj!"

"Vedel sem, draga Marjetica," je zagodnjal gospod Sušnik, "da brez tvojega nadzorstva ne bom moreč nikam. Ko si bila mlada, nisi bila tako ljubosumna, niti srečati.

"Ne, saj Mica ni mislila na Sveti Ivan, ko si je že zelela nazaj k Svetemu Ivanu, še zmenila se ni zanje, pač pa si je Mica že zelela docela drugih stvari."

Ko je torej Sušnik rekel: "Zdaj pa zares greva nazaj, je Mica vzkliknila:

"Hvala Bogu, da napol sledi vodobor iz leta 1918. In če pogodbi, tudi Jugoslavije ni, ker je bila plod tistega miru. Ta stvar je bila pravnika Sušniku docela jasna."

Konrad tudi s te strani ni ugodil, da se želenje nazaj k Svetemu Ivanu, še zmenila se ni zanje, pač pa si je Mica že zelela docela drugih stvari.

3

"Aber ja!" je rekla nekoga jutra Konrad ženi, ko se je zbulil in premišljal. "Zdaj bi že moral biti sklenjen mir. Ti prekleti Angleži! Kaj pa še čakajo! Po tem sramotnem begu!"

"Ampak, muček," je rekla Mica, "ko se je napravljala, "mislim, da ni vredno, da bi se razburjal." Mici so bili Angleži deteta briga, vendar je bila voljna Konradu poslušati celo uro o prav teh Angležih, tako kakor mu je bila voljna likati perilo.

Nikdar ni pokazala dolgočasa ob njegovih političnih čenčah. Bil je vedno prepričan, da ga napato posluša in tudi razume, zakaj pritrjevala mu je med njegovim modrovranjem. Toda Mica je v resnicu mislila vse kaj drugač.

"Kaj bi se grenil življenje z njimi! Po mojem je stvar opravljena in mir se lahko sklene danes ali jutri."

"Ni tako, draga deklica," je odvrnil modro gospod Sušnik. "Stvar je v tem, da Angleži lahko zavlačujejo, vmes koga še potunkajo v vojno, nazadnje pa se toliko pripravijo, da se bodo mogli braniti. In lahko se zgodi, da so boljševike nahecajo proti Nemcem. Ti ne poznaš Angležev. Ko bodo videli, da so zgubljeni, bodo to zgubljeno stvar ponudili Rusom. Ampak jaz mislim, da bodo Rusi toliko patetni, da ne bodo sli za Angleži."

vam priporočamo v naklonjenost. Ako vam lahko postrežo enako dobro kakor drugje, zaslubiš, da jih patronizirate! Povejte jim, da vas veseli,

ker oglašajo v Proletarcu

Nemcem pred nosom in tu pojde vse v najlepšem redu.

Da bo tako, o tem ni dvomil. Že je potegnil mejo, kaj bo vzele Nemci in kaj bo dobila Italija. Če Italija dobi Kranjcev, je to docela v redu. Kranjcev ni mogel. S Stajerci pa se bo dalo delati.

"Ali si pametna, Miča," je odvrnil Konrad. "Rusi vse to sami dobro vedo, ampak, to je, da nič ne morejo ukreniti. Negre, da bi se oni kot boljševiki gihali z največjim kapitalisti sveta. Po mojem je v tem zgodovinskim trenutku najbolj pa-metno, da se Nemci in Angleži pobojajo in oboji udarijo po boljševikih. Ti so najbolj neverni svetu. Nemci pa so tako vedno iskali angleškega priateljsva, le da so ti bili zaslepjeni!"

Druga stvar pa je z inteligenco in sploh z boljšimi ljudmi. Učiteljstvu si je bil na jasnom, da ne more ostati pri Svetem Ivanu. Večino bo treba poslati v taborišča, ker bi samo škodovali. Ostane lahko samo Rožman, ki ima tu svojo hišo in ki se bo rad pokoril. Klemenčeva, Prele... za to že poskrbi! Šmona posluje na Kranjsko. Toda kaj s starim Plavškom?

Kaj je s teboj, Plavšek in s svojimi Zvonji? Kaj je s tvojimi vrtci? Kaj je v tvojem slovenski kulturni? Kaj s tvojim nacionalizmom?

Prej se Sušnik ni mnogo zmenil zanj, a zdaj bo treba tudi o tem odločati. Plavšku bi že še privočil, klub vsemu. Toda njegove "gnadljive", kakor jo je imenoval Podlesek, ni mogel. Babnica se je proti njegovemu Mici tako zviška vedla!

A kaj je s teboj. Podlesek, staržandar? Da je baraba, to je Sušnik dobro vedel. Nekoč je izdal Avstrijo in se kar sprijaznil z Jugoslavijo! Sokol, nacionalist, župan, poleg pa same računal, pacak, in se bo prvi skušal prilepit, ce bo le mogel. Nosima je nato naročil gospod Sušnik.

Oblečena v dolgo jutranjohaljo, ki pa je bila že oguljena in nad trebuhom umazana je Mica odšla. Konrad se je zleknil na hrbot, podložil roke pod glavo in misli dalje o "prekletih Engležih", ki se niso hoteli pobotati z Nemci in so tako njeznu povzročali toliko skrb. Potem pa je spet premišljal, na kak način pojde vprašanje z Jugoslavijo: ali zlepja ali z vojno. Vojna bi po njegovem mišljenju bila neumno. Napol sed na nikdar! O officirjih je vedel, da so rezervni za nič, aktivni pa podkuljeni. V tem pogledu je bil, vsaj kakor je mislil, "dobro informiran". Le o Srbih je svedil, da pojdejo v gore kot etenki. Toda Slovenija — ta leži

Novorojenčkov jok je vedno znak, da nekaj z njim ni v redu: Skrbna mati ga ne bo pustila jekati čes nai lejoče, tako si bo okrepil pljuča, ampak bo pogledala da vzrokom, in če ga sama ne bo našla, se bo zatekla k zdravniku.

Novorojenčkov jok je vedno znak, da nekaj z njim ni v redu: Skrbna mati ga ne bo pustila jekati čes nai lejoče, tako si moral pobegniti? Ali si bil v angleški službi? Treba bo sneti krinko z obraza!

(Dalje prihodnjic)

Otroški jok

Mnoge naše stare tetke trde, da joče novorojenček čestokrat brez vzroka. A to ne drži! Lahko se kaj takega pripeti odrasemu, toda otroku nikdar.

Novorojenčkov jok je vedno znak, da nekaj z njim ni v redu: Skrbna mati ga ne bo pustila jekati čes nai lejoče, tako si moral pobegniti? Ali si bil v angleški službi? Treba bo sneti krinko z obraza!

(Dalje prihodnjic)

OGLAŠEVALCE V PROLETARCU

Leading British Surgeon Takes Stassen for a Ride

Decent British physicians have rebelled against the shocking propaganda which is being circulated in this country against health insurance. Sir Heneage Oglivie, a distinguished surgeon, in an article in the British "Medical Journal," official organ of the British Medical Association, says Britain's health scheme undoubtedly has its faults but that certain United States citizens, masquerading as impartial investigators, evidently came to Britain "with the idea of finding out everything bad about the service."

After these polite preliminaries, Sir Heneage takes off his gloves and addresses himself to the "Reader's Digest" and a gentleman named Harold Stassen.

★ ★ ★

Readers of LABOR will recall Harold. He started as a brilliant "farm boy" up in Minnesota. In those days he was a great progressive. He was elected governor and immediately formed a combination with the grain gamblers of Minneapolis and they started to finance his campaign for the presidency.

When Harold came out of the G.O.P. convention "all washed up," his Big Business friends made him president of the University of Pennsylvania. What Harold doesn't know about the duties of an educator would probably fill the Congressional Library, but he hasn't paid much attention to his work at the university. Instead, he has been running around the country making speeches and indicating the "itching" to run for President in 1952.

★ ★ ★

In the meantime, he made a trip to Britain to write a series of articles for the "Reader's Digest," smearing health insurance. LABOR regrets to say it, but the "Digest" has become one of the shiniest propaganda publications in the country and Harold's articles on health insurance have measured up to the "Digest's" low standards.

Sir Heneage Oglivie has read two of these articles and here is his comment: "Both articles pay little more than lip service to veracity." That's a very polite way of saying that Harold and the "Reader's Digest" have been indulging in some tall lying.

Oglivie has taken a look at the medical setup in this country and is not impressed. He says: "The large American hospitals which are not state-owned, or limited to paying patients, are in the red." They are increasingly worried over it.

★ ★ ★

In one field we lead the world, according to Sir Heneage, and that is in research and the best of our hospitals are "very good indeed." He takes this parting shot:

"But there are also a number of doubtful clinics, hungry for customers, and a host of untrained specialists and fake consultants hovering on the outskirts and ready to prey on any sick man who strays from the fold. Many men who would not pass scrutiny as specialists have 'admitting right' to the best hospitals."

★ ★ ★

Oglivie takes the position that it is evident the world over that if we are to have a adequate health service the state must participate. The only question, he says, is: "If and when it does, what part should it take?"

If American doctors would dismiss their high-priced propagandists, and if such publications as the "Reader's Digest" would stick to the truth, instead of trying to scare people, Uncle Sam could undoubtedly frame a health program fair to doctors, patients and the taxpayers—Labor.

REFLECTIONS

By Raymond S. Hofses

BY THIS TIME it should be apparent that the only things the pro-capitalists of America and the world are able to win are elections, arguments and wars. In terms of human welfare, social sanity and individual serenity they are clear and consistent losers.

This is nowhere more apparent than right here in these United States where free enterprise is making its last desperate stand and where, despite a mighty potential for plenty and security, the number of jobless millions is mounting, corporations are pyramiding their profits, young men and women are finding it difficult to secure opportunities for useful work and the buying power of forehand workers' dollars is shrinking steadily.

However, our pro-capitalists are arguing lustily, and to an appalling degree successfully, in an effort to convince the common man that the trouble is not capitalism at all, but "socialism."

THE WORD "APPALLING" is used to describe the pro-capitalists' success in befuddling the minds of the people because the degree of class conflict, human slavery, and general all-around collapse toward which the world is patently headed at the present time is going to be matched by the ability of capitalism's defenders to convince most Americans that socialism is the devil to be feared.

People who can be persuaded to glare at what they believe is socialism will fail to see where capitalism is taking them. And so they will be rendered incapable of taking the kind of action that is necessary to end the real cause of their troubles.

LET'S CONSIDER A few examples. What are the major evils that have afflicted the world during the past half century and what caused them to happen?

WORLD WAR I: We have a very high authority to back the contention that the war that began in 1914 was capitalism's baby. Woodrow Wilson, the war president told us: "... the seeds of modern war are rooted in commercial and industrial rivalry." What kind of rivalry? Why, capitalist rivalry, to be sure! It was capitalism that produced that war!

THE 1929 DEPRESSION: Was it the success of socialism or the

Don't Settle for "Welfare"

Anti-administration forces—mostly Republicans—blundered when they spoke disparagingly of the Truman administration's social program. When they called it the "welfare state" they gave the Democrats an opportunity to ask what in the world is wrong with welfare and to point to the fact that providing for the general welfare was one of the constitutional purposes of our government in the first place.

However, while most Americans want their government to promote human welfare, it is a mistake to describe Democratic policies by that name.

It is not for the welfare of peoples that they should be exploited at the point of production to make profits for an owning class and then give a few sops to keep them contented. Currently there is a wrestler who delights video fans by that kind of "welfare" when after figuratively tying his opponent in knots, he humanely applies the necessary jerks and pressures to straighten out his fallen adversary.

When workers are first exploited and then given a little of the loot to keep them happy, that is not welfare. While such government measures as housing and medical care are much better than nothing at all, they must not be permitted to reconcile us to the original class injustice that makes it necessary for a capitalist-minded administration to "go paternal."

Certainly, workers should accept government "welfare" and ask for more. But they should not settle for a capitalist "welfare state."

Nothing less than a profit-free economy and a classless society should satisfy self-respecting humans. And we can have just that when we use our political power to socialize the nation's resources and then use those resources to produce abundance for ourselves instead of for the profit of owners.

A crutch is an article of "welfare" for a man with a broken leg. But should the ruffian who cripples us be forgiven just because he comes across with a crutch?

Here's How Laws Are Made

Leon Blum

FRANCE: In spite of bitterly cold rain and hail, over twenty thousand Frenchmen stood in the cold with bared heads to honor Leon Blum, French socialist leader who died at the age of 77 recently. Socialists throughout the world joined to honor this militant Socialist leader and leading French intellectual who courageously defied Vichy France and Hitler and turned his own "trial" into a trial of fascism by his bitter court attack on the Nazis and their French stooges.

Legislation has been introduced in Congress to select a committee of 12 to choose a site and execute a design for a memorial to the contribution of Americans of all faiths and racial origin to victory in World War II.

My girl doesn't use face powder. She uses flour. When she gets hot, she breaks out in biscuits.

THE MARCH OF LABOR

A beggar stood by the house of God.

At the sacred door one morn;

And the wind was sharp with winter's teeth,

As he shook in his rags forlorn.

The organ pealed within the church

A hymn of warmth and cheer;

And the beggar smiled as a beggar will

Who has no God to fear.

The rich man brushed him rough aside.

The toiler spake awhile;

The widow dropped her widow's mite—

The courtesan a smile.

The organ pealed in thund'rous praise.

The saints on flowers trod;

And I looked beneath the beggar's rags

And there revealed—stood God.

NEEDED HOUSING FOR VETERANS IN EVERY SECTION OF THE COUNTRY IS BEING PUSHED BY AFL CONSTRUCTION UNIONS. THE NEW "HELD FOR VETERANS" SIGN WILL BE PLACED ON ALL RESIDENTIAL BUILDING UNDER THE VETERANS' HOUSING PROGRAM.

FROM 60 TO 70 PERCENT OF ALL NEW RETAIL STORES DON'T SURVIVE BEYOND FIVE YEARS.

WHERE DO YOU FIND THIS UNION LABEL? IN THE BEST HATS AT ALL PRICES. A UNION-MADE HAT IS A GOOD HAT.

LET MEN THE COMMUNITY MANAGER IN THIS "MODEL COMMUNITY" REFUSED TO ALLOW HOUSEWIVES TO PICKET IN PROTEST OF OPA'S END. THE COOPERATIVE GROCERY CAME TO THE RESCUE AND ALLOWED THE PICKET SIGNS IN ITS WINDOWS.

GREENBELT, MD.

524 Airmen Killed

Flying accidents cost the lives of

524 Air Force members last year, according to a Defense Department report. This was 50 less than the

1947 total.

BESIDE THE POINT

(From The Nation)

With all the apocalyptic writing that's going on, everyone will be prepared with the proper ironic comment should the world really be destroyed by manmade weapons. But if the end comes in a more traditionally imagined manner—say, by a brush with a good-sized comet—we'll all be caught flat-footed and unphilosophical. In that event we suggest that, habits being what they are, the press of the Day Before will handle the approaching calamity somewhat as follows:

New York Times

END OF WORLD FORESEEN IN 24 HOURS

Stock Prices Tumble to Record Lows

New York Journal-American

F. D. R. PLANNED WORLD'S END AT YALTA

Sensational Story of an Ex-FBI Agent

New York Daily News

BIG BANG TOMORROW

SERIES OFF—NO WORLD

New York Post

STARTING TODAY: "WILL YOUR DAUGHTER BE SAFE IN GEHENNA?"

Daily Worker

CAPITALIST WORLD DOOMED

U. S. S. R. to Trim Five-Year Plan

Variety

NO PIX BEYOND STYX

Bulletin of the American Astronomical Society

Scientific readers will remain calm, realizing that Earth, after all, is not one of the major planets, like Jupiter or Neptune.

Chicago Tribune

WORLD TO BLOW UP—

Voters Hail End of Democratic Misrule; McCormick Bomb Shelter Faces Test

*

*

*

According to a dispatch in the New York Herald-Tribune, the People's Front of the city of Split in Yugoslavia sent this message to Premier Tito shortly before the recent election in that country:

Full of joy and enthusiasm, we inform you that we have decided to elect you to be our candidate—there are no limits to our endless happiness. The pride of our workers to be able to vote for the greatest, wisest, and dearest son of our people cannot be described in words. Deeply convinced that you will accept our decision, we promise you that the citizens of Split will come out 100 per cent to the election in order to elect as their Deputy to the Federal Assembly the best of the best, their great teacher, Comrade Tito.

It now appears that practically everybody in Yugoslavia voted the Split ticket.

subcommittee research staff is presented.

5. The subcommittee reports the bill to the full committee.

6. The full committee studies the measure and finally reports it to the House.

7. The bill is placed on the proper House calendar to await its turn for consideration.

8. The measure is debated. It can be passed, rejected or sent back to committee for further changes.

9. If the bill is passed by the House, it is sent to the Senate.

10. In the Senate the measure is referred to the proper committee.

11. A Senate subcommittee is set up to study the measure.

12. Once again public hearings are held.

13. The Senate subcommittee sends the bill to the full committee.

14. The full committee studies the measure and finally approves it.

15. Then the bill is given a place on the Senate calendar.

16. At the proper time the full Senate debates the measures. The Senate may pass a bill differing somewhat from the one approved by the House.

17. Then the measure goes to a conference committee made up of Senators and Representatives.

18. The conference committee agrees on a measure which it thinks will be accepted by both Houses.

19. The bill agreed on by the conference committee goes back to the House and Senate.

20. The House must vote on the conference bill.

21. The Senate must vote on it also.

22. If both House and Senate agree on the conference measure, then the final bill goes to the President.

23. The President decides whether he should sign the bill, thus making it law, or veto it.

24. If the bill is vetoed, the House and Senate can enact it into law by overriding the veto with a two-thirds majority in both Houses.

Of course, anywhere along the line in the legislative procedure the bill may be killed by a vote of a subcommittee, a full committee or either house.

We are witnessing the rebound from the disintegration of family life in the 1920's . . . marriage proving happy enough to check growth of divorce, more homes, especially owner-occupied homes, more young couples with children, and last year more toddlers got baby brothers and sisters than ever before, in U.S.A.

Here, and at the ends of the earth, and in the bombed out areas, actual achievement of the UMWA.

A Socialistic U.S.A.?

In recent issues of the Saturday Evening Post, Time and other magazines a fullpage ad has appeared with a big, black headline reading: "A SOCIALISTIC U. S. A.!"

This headline is under a map of the U. S. on which are 200 white dots.

These dots, says the ad copy, "mark an electric power plant now operated or financed by our federal government. Every black dot shows where another government power plant is being built, expanded or proposed . . . a long step toward a socialistic U. S. A."

These costly ads are being financed, they say, by "America's business-managed, tax-paying Electric Light and Power Companies."

These ads, obviously, are part of an all-out attack by private profit light and power companies on FEA cooperatives. But it is more than that. It is an all-out attack on the farmers who are members of those cooperatives.

Those farmers, according to the profit utilities, are Socialistic. Why? Because they have gotten together cooperatively to provide themselves with some of the advantages of modern life which electricity has made possible.

You have to get pretty low down in order to convince yourself that such activity is Socialistic. But apparently the profit power companies have got there.

It is, of course, similar to the line which the National Tax Equality Ass'n has taken against all kinds of cooperatives. In the NTEA view any business activity which farmers and other people carry on together for their mutual benefit is Socialistic.

Simultaneously, a booklet entitled "Socialism in America," has appeared. It is published by the U. S. Chamber of Commerce, and it has a preface by Harry A. Bullis, of General Mills, Inc., who is chairman of the Chamber's committee on economic policy.